

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở HUYỆN HƯỚNG HÓA

-----

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh và chủ trương, đường lối của Đảng

Bác Hồ dùng thử máy cấy tại trại thí nghiệm lúa thuộc Sở Nông lâm Hà Nội năm 1960, Đại hội X của Đảng, Hội nghị Trung ương 5, khóa XIII, Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII. Ảnh: TL

Tư tưởng về “*Phát triển kinh tế, văn hóa, không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân*” là một trong những nội dung cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh, trong Di chúc thiêng liêng của Chủ tịch Hồ Chí

Minh căn dặn: “*Đảng cần phải có kế hoạch thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa nhằm không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân*”. Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên CNXH ở Việt Nam, Đảng ta xác định: Xã hội xã hội chủ nghĩa mà nhân dân Việt Nam đang phấn đấu xây dựng là một xã hội dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh; do nhân dân làm chủ; có nền kinh tế phát triển cao, dựa trên lực lượng sản xuất hiện đại và quan hệ sản xuất tiến bộ phù hợp; có nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; con người có cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc, có điều kiện phát triển toàn diện; các dân tộc trong cộng đồng Việt Nam bình đẳng, đoàn kết, tôn trọng và giúp đỡ nhau cùng phát triển; có Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân do Đảng Cộng sản lãnh đạo; có quan hệ hữu nghị và hợp tác với các nước trên thế giới. Phương hướng đi lên chủ nghĩa xã hội: *Đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước gắn với phát triển kinh tế tri thức; Phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; Xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, xây dựng con người, nâng cao đời sống nhân dân, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội; Bảo đảm vững chắc quốc phòng và an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội; Thực hiện đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, đa phương hóa, đa dạng hóa, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế; Xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa,*

phát huy ý chí và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, kết hợp với sức mạnh thời đại; Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân; xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện.

Chủ trương lớn “Xây dựng nông thôn mới” của Đảng được cụ thể hóa trong đời sống, nhằm phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng cuộc sống ấm no, hạnh phúc, làm cho kinh tế - xã hội, đời sống nhân dân ở nông thôn nói chung và nông thôn miền núi ngày càng được nâng lên, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn, xây dựng và bảo vệ tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, vì mục tiêu cao cả “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng văn minh”.

Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới bắt nguồn từ thực tiễn phát triển đất nước, đến nay Đảng, Nhà nước và các cấp đã ban hành nhiều văn bản lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức triển khai:

- Nghị quyết số 26-NQ/TW, ngày 05/8/2008 của Hội nghị lần thứ 12, Ban Chấp hành Trung ương khóa X về nông nghiệp, nông dân, nông thôn.

- Nghị quyết số 19-NQ/TW, ngày 16/6/2022 của Hội nghị lần thứ 5, Ban Chấp hành Trung ương khóa XIII về nông nghiệp, nông dân, nông thôn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

- Nghị quyết số 120/2020/QH14 ngày 19/6/2020 của Quốc hội phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 – 2030

- Quyết định số 491/QĐ-TTg ngày 16/4/2009 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt bộ tiêu chí Quốc gia 2010 – 2020.

- Quyết định số: 800/QĐ-TTg, ngày 04/6/2010 của Thủ tướng Chính phủ Phê duyệt Chương trình mục tiêu Quốc gia về xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2010 – 2020.

- Quyết định số: 1600/QĐ-TTg, ngày 16/8/2016 của Thủ tướng Chính phủ Phê duyệt Chương trình mục tiêu Quốc gia về xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2016 – 2020.

- Quyết định số 1980/QĐ-TTg ngày 17/10/2016 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt bộ tiêu chí Quốc gia 2016 – 2020.

- Quyết định số: 263/QĐ-TTg, ngày 22/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ Phê duyệt Chương trình mục tiêu Quốc gia về xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021 – 2025.

- Quyết định số 318/QĐ-TTg ngày 08/03/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt bộ tiêu chí Quốc gia 2021 – 2025.

- Nghị quyết số 03-NQ/TU, ngày 04/11/2021 của Tỉnh ủy về thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030.

- Nghị quyết số 05 NQ/HU, ngày 08/5/2013 của Huyện ủy Hướng Hóa về thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2013 -2020.

- Chương trình hành động số 29-CTr/HU ngày 22/12/2021 của Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Hướng Hóa về thực hiện Nghị quyết số 03-NQ/TU, ngày 04/11/2021 của Tỉnh ủy về thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030.

- Kế hoạch số 61/KH-UBND ngày 24/01/2022 của UBND huyện Hướng Hóa thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030.

2. Đặc điểm tình hình, thực trạng xây dựng nông thôn mới

Hướng Hoá là huyện miền núi, biên giới của tỉnh Quảng Trị. Toàn huyện có 21 đơn vị hành chính bao gồm 19 xã và 02 thị trấn (Khe Sanh và Lao Bảo), 149 thôn, bản, khối xóm; trong đó có 14 xã đặc biệt khó khăn, 11 xã, thị trấn giáp biên với Lào; có cửa khẩu Quốc tế Lao Bảo nằm trên trục đường Quốc lộ 9 nối liền với các nước trong khu vực: Lào, Thái Lan, Myanmar và Khu vực Miền Trung Việt Nam; có đường biên giới dài 127 km, tiếp giáp với 3 huyện nước bạn Lào (huyện Sê Pôn, huyện Noong của tỉnh Savannakhet và huyện Sa Muội của tỉnh Salavan). Diện tích tự nhiên 1150,86km²; dân số gần 100 nghìn người, có 03 dân tộc sinh sống chủ yếu

là Vân Kiều, Pa Kô, Kinh, trong đó đồng bào Vân kiều, Pa Kô chiếm 50% dân số; có 3 tôn giáo Phật giáo, Công giáo, Tin lành, với khoảng 12% đồng bào theo đạo. Đảng bộ huyện có 59 tổ chức cơ sở Đảng (25 đảng bộ cơ sở, 34 chi bộ cơ sở, 260 chi bộ trực thuộc Đảng bộ cơ sở, 4.641 đảng viên). Là địa bàn có vị trí chiến lược quan trọng về chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng và an ninh.

Sau hơn 10 năm triển khai chương trình xây dựng nông thôn mới (tháng 10/2012 huyện tổ chức lễ phát động phong trào xây dựng nông thôn mới). Đến nay, kinh tế - xã hội huyện nhà có sự phát triển ổn định và bền vững, chuyển dịch cơ cấu kinh tế đúng hướng trên 3 lĩnh vực trụ cột (nông - lâm nghiệp; thương mại - dịch vụ, du lịch; công nghiệp - xây dựng). Quy mô nền kinh tế - tổng giá trị sản xuất toàn huyện tăng cao, năm 2022 đạt 28.556,9 tỷ đồng; thu nhập bình quân đầu người đạt 43,05 triệu đồng; tỷ lệ hộ nghèo bình quân giảm từ 2 - 3%/năm, đến cuối năm 2022 giảm còn 26,45% (theo chuẩn mới đa chiều). Đẩy mạnh khai thác tiềm năng, lợi thế để phát triển các vùng chuyên canh tập trung, sản phẩm chủ lực, OCOP, như cà phê, sắn, cây ăn quả, cao su, cây dược liệu, hoa màu, rừng nguyên liệu, chăn nuôi; phát triển công nghiệp chế biến nông sản và công nghiệp năng lượng tái tạo (thủy điện, điện gió, điện mặt trời); phát triển thương mại - dịch vụ qua cửa khẩu quốc tế và hệ thống tiêu thụ, phân phối hàng hóa bán lẻ, hình thành các chuỗi sản xuất và cung ứng; dịch vụ, du lịch về lịch sử, văn hóa, sinh thái, cộng đồng. Tập trung thực hiện ba chương trình mục tiêu quốc gia về giảm nghèo bền vững, xây dựng nông thôn mới, phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc và miền núi.

Hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế, xã hội được Nhà nước quan tâm đầu tư chuyển biến mạnh mẽ như: giao thông, điện, nước, thủy lợi, thông tin, trường học, trạm y tế, trụ sở, nhà văn hóa... đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế, văn

Xây dựng NTM ở một số xã trong huyện. Ảnh TL

hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh. Diện mạo huyện miền núi biên giới ngày càng khởi sắc.

Về xây dựng nông thôn mới: Theo bộ tiêu chí cũ, đến năm 2020 huyện có 05 xã (Tân Hợp, Tân Liên, Tân Long, Tân Lập, Tân Thành) được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới; trong 03 năm qua không có xã nào đạt chuẩn nông thôn mới. Mặt khác, đến nay hầu hết các xã đều giảm tiêu chí, vì vậy không có xã nào đạt 19 tiêu chí, các xã đã đạt 19/19 tiêu chí rồi nay giảm xuống (xã Tân Hợp 16/19 tiêu chí, xã Tân Liên và xã Tân Lập đạt 15/19 tiêu chí; xã Tân Long đạt 14/19 tiêu chí, xã Tân Thành đạt 11/19 tiêu chí. 14 xã đạt dưới 10 tiêu chí: 01 xã đạt 08 tiêu chí (Hương Phùng), 04 xã đạt 07 tiêu chí (Hương Việt, Thanh, Thuận, Hương Linh); 03 xã đạt 06 tiêu chí (Hương Tân, Xy, Hương Lập); 04 xã đạt 05 tiêu chí (Húc, Ba Tầng, A Doi, Hương Sơn); 02 xã đạt 04 tiêu chí (Hương Lộc, Lìa).

Đánh giá kết quả thực hiện các tiêu chí nông thôn mới, hiện nay toàn huyện đạt 153 tiêu chí, bình quân đạt 8,05 tiêu chí. Trong đó có 03 “tiêu chí trắng” là tiêu chí số 11. Nghèo đa chiều, tiêu chí số 15. Y tế và tiêu chí số 19. Quốc phòng và an ninh, cụ thể: Tiêu chí số 11. Nghèo đa chiều: Theo tổng hợp sơ bộ kết quả rà soát hộ nghèo, hộ cận nghèo cuối năm 2022 trên địa bàn huyện các xã đều cao hơn chuẩn quy định (6,5%), xã Tân Hợp thấp nhất có tỷ lệ nghèo đa chiều là 7,39% (tỷ lệ hộ nghèo 2,36%, tỷ lệ hộ cận nghèo 5,03%). Tiêu chí số 15. Y tế: Tỷ lệ dân số có sổ khám chữa bệnh điện tử (toàn huyện chưa triển khai). Tiêu chí số 19. Quốc phòng và an ninh: Các xã chưa thành lập chi bộ quân sự xã.

Cả nước: Đến hết năm 2022, cả nước đã có 18 tỉnh có 100% số xã đạt chuẩn NTM, đó là: Hà Nội, Hải Phòng, Hưng Yên, Vĩnh Phúc, Bắc Ninh, Hà Nam, Nam Định, Thái Bình, Hải Dương, Ninh Bình, Quảng Ninh, Đà Nẵng, Tp. Hồ Chí Minh, Bà Rịa-Vũng Tàu, Bình Dương, Đồng Nai, Cần Thơ và Bạc Liêu.

Trong số trên có 5 tỉnh là Nam Định, Đồng Nai, Hà Nam, Hưng Yên và Hải Dương đã được Thủ tướng Chính phủ công nhận hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới. Đến hết năm 2022, cả nước có 6.009/8.225 xã (73,06%) đạt chuẩn

nông thôn mới. Trong số đó, có 937 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao và 110 xã đạt chuẩn nông thôn mới kiểu mẫu; bình quân cả nước đạt 16,9 tiêu chí.

Cùng với đó có 255 đơn vị cấp huyện thuộc 58 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã được Thủ tướng Chính phủ công nhận hoàn thành nhiệm vụ/đạt chuẩn nông thôn mới.

Tỉnh Quảng Trị: Với quyết tâm cao của cả hệ thống chính trị, tính đến hết năm 2022, toàn tỉnh Quảng Trị có 63/101 (62,3%) xã đạt chuẩn nông thôn mới, 03 xã nông thôn mới kiểu mẫu (theo bộ tiêu chí của tỉnh giai đoạn 2016-2020), gồm xã Vĩnh Kim (nay là xã Kim Thạch), Vĩnh Thủy và Cam Chính. 01 huyện nông thôn mới (huyện Cam Lộ) và các huyện: huyện Hải Lăng 13/15 xã, huyện Triệu Phong 14/17 xã, huyện Gio Linh 12/15 xã, Huyện Vĩnh Linh 13/15 xã, Huyện Hướng Hóa 5/19, Huyện Đakrông 01/12 xã, TX Quảng Trị 01 xã. Bình quân tiêu chí toàn tỉnh đạt 14,1 tiêu chí/xã, trong đó các xã đặc biệt khó khăn vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi đạt bình quân 7,9 tiêu chí/xã.

Các chỉ tiêu cơ bản	Huyện Hướng Hóa	Tỉnh Quảng trị	Cả nước
Bình quân số tiêu chí nông thôn mới đạt được	8,05	14,1	16,9
Tỷ lệ xã đạt được	26,3%	62,3%	73,06%
Tỷ lệ hộ nghèo + hộ cận nghèo	35,91% (26,45%+9,46%) 8239/22943,5 hộ	14,93%. (9,14% + 5,79%); 26.961/180649,7 hộ	7,52% (4,03+3,49) 1.972.767/26.233.603 hộ
Thu nhập bình quân huyện, tỉnh; GDP bình quân cả nước	43,05 triệu đồng	62,8 triệu đồng	4.110 USD

(Số liệu nông thôn mới, tỷ lệ hộ nghèo, thu nhập bình quân của huyện, tỉnh; GDP bình quân cả nước, tính đến cuối năm 2022)

Từ số liệu phân tích trên, cho thấy kết quả xây dựng nông thôn mới của huyện Hướng Hóa so với cả nước và tỉnh còn thấp. Vì vậy cần phải đánh giá đầy đủ những mặt tích cực cũng như hạn chế, nguyên nhân để có giải pháp hiệu quả hơn trong thời gian tới.

* *Về ưu điểm:* - Triển khai Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới, là cơ sở để vận động, huy động sự tham gia của hệ thống chính trị từ huyện

đến cơ sở và các nguồn lực trong Nhân dân, đã từng bước gắn quy hoạch phát triển nông nghiệp với quy hoạch nông thôn mới, gắn xây dựng nông thôn mới với tái cơ cấu ngành nông nghiệp, kết cấu hạ tầng kinh tế xã hội được quan tâm đầu tư đồng bộ. Đời sống vật chất và tinh thần của dân cư nông thôn từng bước được cải thiện. Từ các nguồn vốn đầu tư tập trung đầu tư hoàn thiện hệ thống giao thông nông thôn, trường học, các thiết chế văn hóa, thể thao ở cơ sở... tạo nên một diện mạo mới cho khu vực nông thôn trên địa bàn.

- Nhận thức của phần lớn cán bộ, đảng viên và người dân về xây dựng nông thôn mới đã có sự chuyển biến rõ rệt, vai trò chủ thể của người dân trong xây dựng nông thôn mới được phát huy, ý thức trách nhiệm của người dân ngày càng được nâng cao, xây dựng nông thôn mới trở thành phong trào, cuộc vận động với quy mô lớn, huy động cả hệ thống chính trị vào cuộc, qua đó phát huy được nhiều cách làm sáng tạo, nhiều cá nhân điển hình là người đồng bào dân tộc thiểu số có nhiều đóng góp cho xây dựng nông thôn mới, đặc biệt là phong trào hiến đất xây dựng giao thông, trường học ở các xã vùng sâu, vùng xa.

- Hệ thống chính trị cơ sở không ngừng được củng cố và phát huy sức mạnh tổng hợp. Đội ngũ cán bộ công chức cấp xã ngày càng hoàn thiện cả về chính trị, năng lực chuyên môn và tinh thần trách nhiệm. An ninh trật tự xã hội ở nông thôn tiếp tục được giữ vững và ổn định.

* Về Hạn chế:

- Số xã, thôn đạt được các tiêu chí còn thấp, mặt khác hầu hết các xã đều giảm tiêu chí so với đầu nhiệm kỳ. Tỷ lệ hộ nghèo và cận nghèo còn cao. Công tác quy hoạch, kế hoạch còn hạn chế. Kết cấu hạ tầng kinh tế, xã hội còn thiếu. Cấp giấy sử dụng đất ở các xã khó khăn còn chậm.

- Phong trào xây dựng đời sống văn hóa, văn minh, môi trường, sinh thái, cảnh quan nông thôn chưa thực sự chuyển biến, tập quán lạc hậu vẫn còn. An ninh nông thôn còn tiềm ẩn những yếu tố bất ổn.

- Việc tổ chức thực hiện các chương trình mục tiêu ở cơ sở còn hạn chế. Phong trào xây dựng nông thôn mới chưa mạnh. Nhận thức của nhân dân về xây dựng nông thôn mới chưa cao.

* Nguyên nhân

- Nguồn vốn phân bổ còn ít, đầu tư dàn trải; nguồn lực xây dựng nông thôn mới khó khăn, hạn chế.

- Ảnh hưởng của đại dịch covid-19, thiên tai bão lũ, hạn hán và suy giảm kinh tế thế giới. *Từ khi bước vào giai đoạn mới (2020 – 2025), hơn 2,5 qua các cấp trong huyện chủ yếu tập trung ưu tiên phòng chống đại dịch covid-19 và khắc phục hậu quả thiên tai gây ra, ước tính thiệt hại về kết cấu hạ tầng do bão lũ lịch sử cuối năm 2020 gây ra khoảng 700 tỷ đồng, phải mất nhiều năm mới khắc phục được).*

- Địa bàn huyện rộng, trải dài, phức tạp, cách trở, nhiều vùng khí hậu, thiên tai khắc nghiệt. Vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi điều kiện khó khăn, mặt bằng dân trí, xuất phát điểm kinh tế - xã hội còn thấp.

- Phương thức sản xuất còn lạc hậu, trình độ sản xuất nông nghiệp, kinh tế nông nghiệp còn thấp. Một số mô hình cây, con mới chưa đủ sức thuyết phục, hiệu quả hơn các cây, con truyền thống. Các cây trồng chủ lực như cà phê, chuối, sắn ... ảnh hưởng thời gian dài rớt giá, đến thời kỳ bão hòa, không kịp tái canh, thiên tai, dịch bệnh, đầu ra khó khăn, thiếu bền vững. *Giá cà phê xuống thấp trong 10 năm, trung bình 2000đ - 6000đ/kg quả tươi ngang và dưới mức chi phí sản xuất, giá chuối bấp bênh có lúc dưới 1000đ - 2000đ/kg chỉ đủ chi phí thu hoạch.*

- Bộ tiêu chí đánh giá kết quả thực hiện xây dựng nông thôn mới ngày càng được nâng cao trong khi nguồn lực đầu tư giảm.

- Nhiều gia đình đông con, lao động và việc làm không ổn định, các hũ tục lạc hậu vẫn còn, một bộ phận thanh niên - lực lượng lao động chính có lối sống hưởng thụ, tệ nạn xã hội cũng là yếu tố làm cản trở xây dựng nông thôn mới.

- Công tác tuyên truyền, vận động nhân dân chưa mạnh, chưa thuyết phục, chưa có nhiều mô hình, điển hình mới, gắn với cầm tay, chỉ việc.

3. Cơ sở nâng cao hiệu quả xây dựng nông thôn mới ở huyện Hương Hóa

- Các chủ trương, đường lối đúng đắn của Đảng và Nhà nước, của tỉnh, huyện về xây dựng nông thôn mới cũng như phát triển vùng, miền núi, biên giới, cửa khẩu. (Nghị quyết số 19-NQ/TW, ngày 16/6/2022 của Hội nghị lần thứ 5, Ban Chấp hành Trung ương khóa XIII về nông nghiệp, nông dân, nông thôn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Nghị quyết số 120/2020/QH14 ngày 19/6/2020 của Quốc hội phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 – 2030. Quyết định số 318/QĐ-TTg ngày 08/03/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt bộ tiêu chí Quốc gia 2021 – 2025. Nghị quyết số 03-NQ/TU, ngày 04/11/2021 của Tỉnh ủy về thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030).

- Tiếp tục có sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, đầu tư phát triển kinh tế - xã hội, kết cấu hạ tầng trên hành lang kinh tế Đông – Tây, vùng biên giới, cửa khẩu quốc tế của Trung ương và Tỉnh.

- Công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức Đảng và đảng viên; đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4, 5, 6, khóa XIII của Đảng; cải cách hành chính, chuyển đổi số đang được cụ thể hóa và triển khai.

- Quốc phòng, an ninh, an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội luôn được giữ vững, thế trận quốc phòng toàn dân và an nhân dân ngày càng vững chắc.

- Kết quả xây dựng nông thôn mới và thực hiện công cuộc đổi mới trong hơn 10 năm qua, nhất là hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội, chuyển dịch cơ cấu kinh tế đúng hướng, công nghiệp chế biến, năng lượng tái tạo, cây, con chủ lực, thương mại, dịch vụ, du lịch, gắn với các vùng kinh tế của huyện là cơ sở, tiền đề quan trọng cho xây dựng nông thôn mới.

- Tiềm năng, lợi thế về vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên, đất đai, khí hậu, truyền thống lịch sử, văn hóa, lao động đang từng bước được khai thác.

- Kinh nghiệm trong tổ chức thực hiện xây dựng nông thôn mới những năm qua.
 - Nhân dân có truyền thống anh hùng, yêu nước, đoàn kết, văn hóa, lịch sử lâu đời, khát vọng xây dựng “*nông nghiệp sinh thái - nông thôn hiện đại - nông dân văn minh*”, “*Huyện miền núi kiểu mẫu*”.

- Đang tập trung triển khai thực hiện đồng bộ, quyết liệt các chương trình mục tiêu quốc gia trên địa bàn huyện.

- Bộ tiêu chí quốc gia về xây dựng nông thôn mới (2021 – 2025) theo Quyết định số 318/QĐ-TTg. **XÃ NÔNG THÔN MỚI:** đạt 19 tiêu chí, 57 chỉ tiêu: QUY HOẠCH: 1 tiêu chí (02 chỉ tiêu); HẠ TẦNG: 08 tiêu chí (giao thông, Thủy lợi và phòng, chống thiên tai, điện, Cơ sở hạ tầng thương mại nông thôn, trường, thông tin truyền thông, nhà ở dân cư, cơ sở vật chất văn hóa (19 chỉ tiêu); KINH TẾ VÀ TCSX: 4 tiêu chí (thu nhập, nghèo đa chiều, Lao động, tổ chức sản xuất và phát triển kinh tế nông thôn) (09 chỉ tiêu); VĂN HÓA, XH, MT: 04 tiêu chí (Giáo dục, Y tế, Văn hóa, Môi trường và an toàn thực phẩm) (19 chỉ tiêu); HTCT: 02 tiêu chí (Hệ thống chính trị và tiếp cận pháp luật, quốc phòng – an ninh) (08 chỉ tiêu). **XÃ NÔNG THÔN MỚI NÂNG CAO:** đạt 19 tiêu chí, 75 chỉ tiêu: Quy hoạch, giao thông, Thủy lợi và phòng, chống thiên tai; Điện; Giáo dục; Văn hóa, Cơ sở hạ tầng thương mại nông thôn; thông tin truyền thông; nhà ở dân cư; thu nhập; nghèo đa chiều, Lao động, TCSX và phát triển kinh tế nông thôn; Y tế; Hành chí công, Tiếp cận Pháp luật; Môi trường; Chất lượng môi trường; Quốc phòng – an ninh.

4. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả xây dựng nông thôn mới ở huyện Hướng Hóa

Đại hội Hội Nông dân huyện, nhiệm kỳ 2023 – 2028. Một số tiên đề để xây dựng nông thôn mới. Ảnh: TL

Từ lý luận và thực tiễn trên cho thấy, xây dựng nông thôn mới đối với huyện Hướng Hóa là quan trọng nhất, cũng là vấn đề khó khăn nhất hiện nay. Tuy nhiên cũng là con đường và mục tiêu duy nhất phải đi

và hướng tới. Mặt khác, cũng có đầy đủ cơ sở khoa học để hiện thực hóa nông thôn mới. Để triển khai thực hiện hiệu quả chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Hướng Hóa, cần tập trung thực hiện các giải pháp sau:

- Tiếp tục đẩy mạnh phát động phong trào xây dựng nông thôn mới, nâng cao nhận thức của nhân dân, khơi dậy khát vọng phát triển, xây dựng cuộc sống ấm no, hạnh phúc, *“nông nghiệp sinh thái - nông thôn hiện đại - nông dân văn minh”*, *“Huyện miền núi kiểu mẫu”*.

- Các địa phương cần đánh giá đúng việc thực hiện các tiêu chí, tìm ra hạn chế khuyết điểm và nguyên nhân chủ quan và khách quan. Từ đó cần tổ chức lại phong trào xây dựng nông thôn mới, quyết liệt hơn, hiệu quả hơn, rà soát lại các tiêu chí với phương châm đi từ dễ đến khó, sự tham gia toàn diện của người dân và cần đầu tư tập trung, giải ngân vốn hiệu quả.

- Tăng cường thực hiện quy hoạch, kế hoạch xây dựng nông thôn mới theo ngành, nghề, lĩnh vực, đất đai, kết cấu hạ tầng, dân cư. Đẩy mạnh công tác giao đất, giao rừng cho nhân dân, không để thiếu đất ở, đất sản xuất. Tái cấu trúc quy hoạch dân cư, phân bố dân cư hợp lý, bố trí dân cư theo trục giao thông (quốc lộ, đường tỉnh, đường huyện, đường xã, đường thôn); nhà ở, khu dân cư gắn với không gian xanh, sạch, đẹp, nhà sinh hoạt cộng đồng, văn hóa, điểm vui chơi, thể dục, thể thao.

- Đẩy mạnh đầu tư phát triển hạ tầng kinh tế-xã hội, nhất là giao thông, điện, thủy lợi, nước sạch, thông tin, trường học, trạm xá, các thiết chế văn hóa, nhà ở dân cư ..., cơ bản đồng bộ, từng bước hiện đại, bảo đảm kết nối nông thôn-đô thị và kết nối các xã, thôn; đẩy nhanh quá trình đô thị hóa.

- Đẩy mạnh phát triển kinh tế nông thôn; giảm nghèo và an sinh xã hội bền vững. Ứng dụng mạnh mẽ tiên bộ khoa học, công nghệ, cơ giới, nông nghiệp hữu cơ nông nghiệp sạch.

- Đối với các cây trồng chủ lực truyền thống, tiếp tục tái canh, thâm canh tăng năng suất, sản lượng, tăng sản phẩm OCOP, chuỗi giá trị sản xuất và cung ứng. Phát động phong trào cải tạo vườn tạp trồng cây chuyên canh có giá trị cao, lâu dài. Phát

triển nhiều mô hình mới phù hợp với từng vùng, từng xã, như chăn nuôi, trồng trọt, chăm sóc bảo vệ rừng, ứng dụng công nghệ cao, hữu cơ ...

- Nâng cao chất lượng giáo dục, y tế và chăm sóc sức khỏe người dân nông thôn; nâng cao chất lượng đời sống văn hoá của người dân nông thôn; bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống theo hướng bền vững gắn với phát triển du lịch trở thành kinh tế mũi nhọn theo hướng du lịch lịch sử, sinh thái, cộng đồng nông thôn miền núi.

- Nâng cao chất lượng môi trường, tăng cường hệ thống cấp nước sạch nông thôn, nhất là các xã đặc biệt khó khăn, vùng Lìa; xây dựng cảnh quan nông thôn sáng-xanh-sạch-đẹp, an toàn; giữ gìn và khôi phục hình ảnh, cảnh quan truyền thống của nông thôn;

- Đẩy mạnh và nâng cao chất lượng các dịch vụ hành chính công; Thúc đẩy quá trình chuyển đổi số trong lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn, xúc tiến xây dựng nông thôn mới thông minh; tăng cường hạ tầng số, nhất là sóng wifi, internet, mạng 4G, 5G, các xã, thôn bản vùng sâu, vùng xa, đặc biệt khó khăn. Nâng cao nhận thức về chuyển đổi số của nhân dân.

- Nâng cao năng lực, chuyển đổi tư duy cho lao động nông thôn; đẩy mạnh xuất khẩu lao động và đi lao động trong nước. Nâng cao chất lượng, phát huy vai trò của hệ thống chính trị, nhất là các đoàn thể chính trị-xã hội trong xây dựng nông thôn mới. Nâng cao năng lực, chuyển đổi tư duy của cán bộ cơ sở.

- Tăng cường công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức Đảng và đảng viên; đổi mới phương thức lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, gắn công tác xây dựng Đảng với công tác tổ chức thực hiện xây dựng nông thôn mới.

Giữ vững quốc phòng, an ninh và trật tự xã hội nông thôn; tăng cường công tác giám sát, đánh giá thực hiện Chương trình; nâng cao năng lực chuyên môn về xây dựng nông thôn mới; truyền thông về xây dựng nông thôn mới.

Chủ động, tích cực nắm tình hình và định hướng tư tưởng, dư luận. Chủ động, kịp thời giải quyết những vấn đề nổi cộm, bức xúc, khó khăn trong nhân dân. Nắm bắt tình hình cơ sở, hoạt động chống phá, kích động của các thế lực thù địch, không để bị động, bất ngờ. Không để nhân dân thiếu ăn, thiếu học, thiếu đất, thiếu nhà, thiếu nhận thức đường lối, thiếu kiến thức sản xuất, thiếu hiểu biết pháp luật.

Phân công trách nhiệm gắn từng cơ quan, đơn vị, ban, ngành, đoàn thể kết nghĩa, đỡ đầu và phụ trách địa bàn với xây dựng nông thôn mới.

- Triển khai thực hiện hiệu quả các chương trình chuyên đề, gồm: Chương trình khoa học và công nghệ phục vụ xây dựng nông thôn mới; Chương trình mỗi xã một sản phẩm (OCOP); Tăng cường bảo vệ môi trường, an toàn thực phẩm và cấp nước sạch nông thôn trong xây dựng nông thôn mới; Phát triển du lịch nông thôn trong xây dựng nông thôn mới; Chuyển đổi số trong xây dựng nông thôn mới, hướng tới nông thôn mới thông minh; Nâng cao chất lượng, hiệu quả thực hiện tiêu chí an ninh, trật tự trong xây dựng nông thôn mới.

- Đẩy mạnh thực hiện các dự án thành phần của 3 Chương trình mục tiêu quốc gia; Đẩy mạnh tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho cán bộ và cư dân nông thôn, nâng cao chất lượng các phong trào thi đua xây dựng nông thôn mới, phong trào “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới” giai đoạn 2021 - 2025 gắn với Cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”; Chủ động cân đối bố trí đủ nguồn vốn đối ứng từ ngân sách địa phương, huy động hiệu quả các nguồn lực hợp pháp khác ngoài ngân sách để đầu tư xây dựng nông thôn mới; Khuyến khích cho vay ủy thác qua ngân hàng chính sách xã hội, ưu tiên Chương trình OCOP, áp dụng công nghệ chế biến vừa và nhỏ, môi trường và nước sạch nông thôn; Vận động các tổ chức kinh tế đăng ký hỗ trợ địa phương (huyện, xã) thực hiện xây dựng nông thôn mới. Khuyến khích người dân tham gia, đóng góp xây dựng nông thôn mới theo hình thức tự nguyện.

Chủ trương xây dựng nông thôn mới là chủ trương đúng đắn của Đảng, hợp với ý Đảng, lòng dân và cũng là con đường phát triển, đi lên CNXH ở nước ta. Để xây

dựng Nông thôn mới hiệu quả cao và thành công cần nhiều yếu tố, nhưng yếu tố cơ bản nhất là con người (cán bộ, đảng viên, nhân dân) sự quyết tâm, đổi mới, sáng tạo và khát vọng. Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính đã nhiều lần chỉ rõ: “*Nguồn lực bắt nguồn từ tư duy, động lực bắt nguồn từ đổi mới, sức mạnh bắt nguồn từ nhân dân*”. Hiện nay trên địa bàn huyện Hướng Hóa đang tập trung thực hiện 3 chương trình mục tiêu quốc gia: *về giảm nghèo bền vững, xây dựng nông thôn mới, phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc và miền núi*. Đây là 3 chương trình có quan hệ biện chứng với nhau. Suy cho cùng thì xây dựng nông thôn mới là trung tâm, toàn diện, trong xây dựng nông thôn mới có 19 tiêu chí đầy đủ trên các lĩnh vực, vì vậy xây dựng nông thôn mới vừa là mục tiêu, vừa là động lực, chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới cũng hướng tới để phát triển kinh tế - xã hội, và phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc và miền núi cũng hướng tới mục tiêu hoàn thành 19 tiêu chí xây dựng nông thôn mới, trong xây dựng nông thôn mới cũng có tiêu chí khó nhất, quan trọng nhất, đó là, tiêu chí giảm nghèo, mặt khác thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững cũng hướng tới đạt được mục tiêu xây dựng nông thôn mới. Vì vậy, vấn đề có ý nghĩa hiện nay, trên địa bàn huyện Hướng Hóa, hệ thống chính trị cần tập trung phát huy được “*Nguồn lực bắt nguồn từ tư duy, động lực bắt nguồn từ đổi mới, sức mạnh bắt nguồn từ nhân dân*”, kết hợp lồng ghép thực hiện hiệu quả các chương trình mục tiêu quốc gia, phát triển nhanh và bền vững, đem lại hiệu quả xây dựng nông thôn mới, nâng cao đời sống nhân dân ấm no, hạnh phúc./.

Nguyễn Quang Hưng
UVBTV, TBTGHU – GĐTTCT
huyện Hướng Hóa